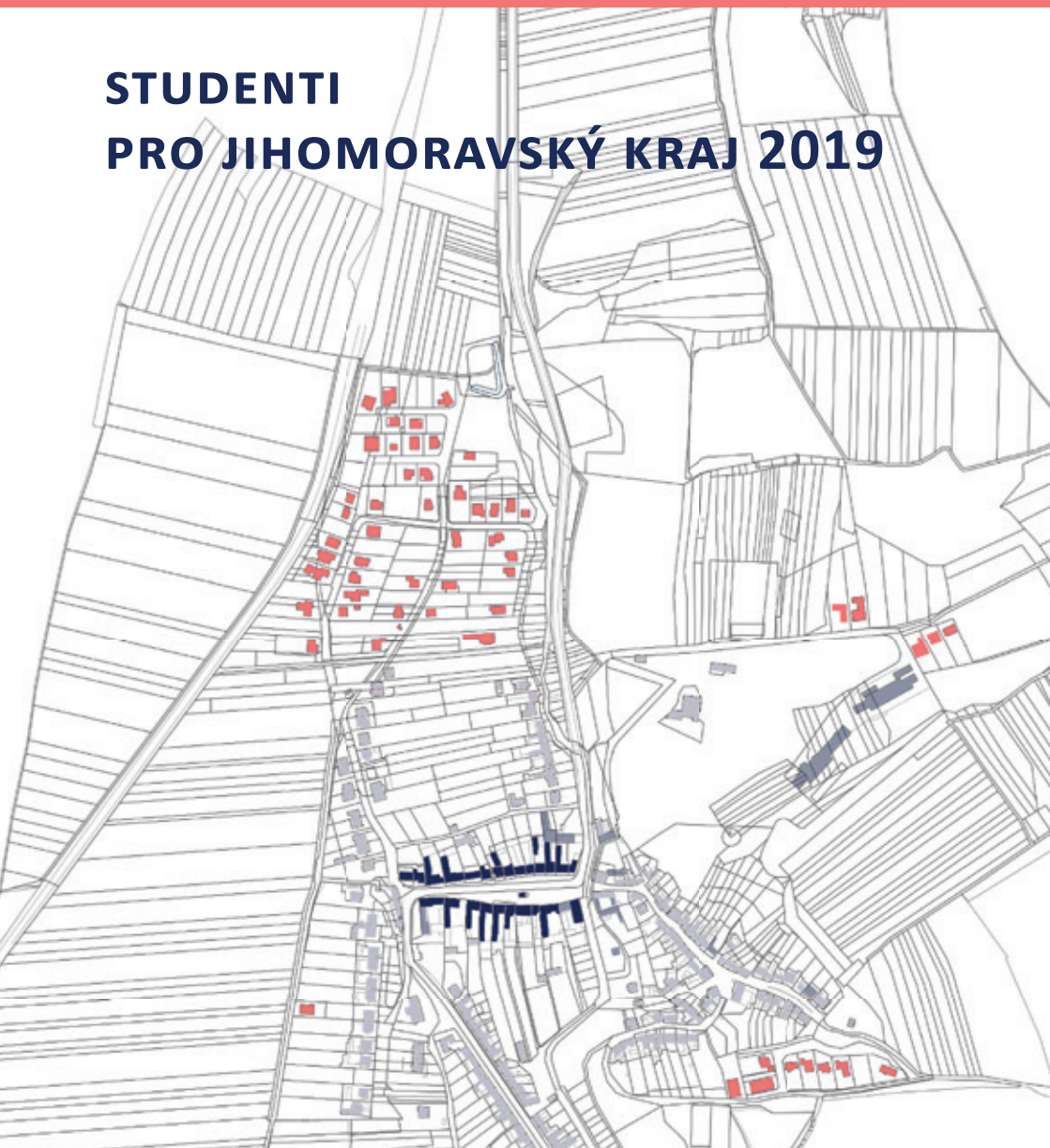

STUDENTI PRO JIHMORAVSKÝ KRAJ 2019

Sborník anotací bakalářských a diplomových prací o přírodě,
krajině a environmentálně příznivém životním stylu

Úvodní slovo z Lipky

Sborník, který se před vámi otevírá, je souborem anotací diplomových prací zaměřených na oblast životního prostředí, udržitelnost či ochranu přírody se vztahem k Jihomoravskému kraji, které byly přihlášeny do sedmnáctého ročníku soutěže.

Cílem této soutěže, kterou vyhlašuje Jihomoravský kraj společně s Lipkou, není pouze ocenit nejlepší práce, ale zejména podpořit a navázat spolupráci mezi mladými výzkumníky, vysokými školami, odborníky a úředníky na poli životního prostředí. K této příležitosti slouží závěrečná konference, jež tradičně probíhá na půdě Krajského úřadu Jihomoravského kraje ve spolupráci s odborem životního prostředí. Na ní mají studenti a absolventi možnost prezentovat své výsledky a poukázat na oblasti, které stojí za pozornost a s odborníky z praxe o tématech diskutovat.

Letošní práce se opět dotýkají různých oborů a je tak na první pohled zřejmé, že témata ochrany životního prostředí či zlepšení kvality našeho života z hlediska environmentálního přístupu jsou témata multidisciplinární. Stále více aktuální jsou práce zabývající se klimatickou změnou a tím, jak s ní bojovat různými opatřeními, které můžeme zavádět ve městech či na našem venkově. Tradičními výzkumy, které se v závěrečných vysokoškolských pracích objevují, jsou zaměřeny na faunu a flóru Jihomoravského kraje, např. v lokalitě obce Mokrá-Horákov či přírodní památky Pláně. Samozřejmě nemohou chybět ani experimentální výzkumy, za vyzdvižení dozajista stojí bakalářská práce, která provádí základní výzkum a předkládá metody, které jsou schopny identifikovat a kvantifikovat rezidua biodegradabilních plastů v půdě. Letošní ročník je však plný prací, které se zaměřují také na mapování postojů a názorů z široké škály environmentálních témat, ať už se jedná o jadernou energetiku, ekologickou zátěž, trh s biopotravinami či chápání pojmů divočina a rewilding v českém prostředí. S divočinou také souvisí práce, která se zabývá poskytováním náhrad škod způsobených vybranými chráněnými živočichy. Neméně zajímavé jsou práce z oblasti vzdělávání a urbanismu. Spojuje je téma vztahu ke krajině, místu, ve kterém žijeme a které je součástí naší identity, ať už se jedná o regionální principy ve vzdělávání nebo paměť pohraniční krajiny.

Oceněné práce byly vybrány na základě aktuálnosti témat, které se dotýkají Jihomoravského kraje a možné aplikace do praxe. Přeji vám příjemné listování anotacemi závěrečných prací studentů.

Mgr. Jana Frödová

editorka sborníku, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno

Úvodní slovo z Jihomoravského kraje

Letošní ročník soutěže je ve znamení odvážných a pro životní prostředí potřebných témat. Troufnout si hodnotit zdraví půdy, když veřejnost je stále utvrzována v tom, že veškerá půda je degradovaná a erodovaná bez života a humusu, a riskovat, že se dostanu do sporu s autoritami, je velmi odvážné.

Důležité je si uvědomit, že životní prostředí nejsou jen pole a lesy, ale také dům, ve kterém člověk žije a jeho okolí, a potřebné by bylo naučit se vnímat architekturu jako celek a ne pouze ten svůj krásný dům, který patří pouze do určitého prostředí. Co je krásné na horách nehodí se do města a co je krásné ve městě, nemusí se hodit na vesnici. Čistírny v JMK již čistí přes 95 % odpadních vod, ale odstraňují velmi zjednodušeně řečeno pouze dusíkaté látky. Kdy a jak začneme odstraňovat většinu polutantů? Kdy budou třetí stupně čištění běžné a kdy začneme používat čtvrté?

Když se řekne plast, zní to jako nadávka. Nicméně plast je také pokrok. Je důležité naučit se s ním zacházet a vědět, na co který plast použít.

To jsou některá z mnoha témat, která se snaží soutěžní práce řešit. Odbor životního prostředí podporuje takové práce a studenty s odvahou, kteří se nebudou bát říkat pravdu, ať už je jakkoliv „divná“ a mnohým nepohodlná. Naštěstí nejsme ve středověku a za pravdu se již neupaluje, ale kdyby se upalovalo, mnoho lidí by i dnes rádo přiložilo polínko. Vytrvat v pravdě chce odhodlání a pevnou víru. Když nám, starším, víra dochází, podporujeme ji aspoň u mladých. Nakonec 30. výročí listopadové revoluce k tomu vybízí.

Ing. František Havíř
vedoucí Odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje

Výsledky 17. ročníku soutěže

Komise hodnotitelů ocenila čtyři bakalářské práce a čtyři diplomové práce.

V kategorii **BAKALÁŘSKÝCH PRACÍ (5 prací)** získali ocenění:

1. **Bc. Natálie Paluchová** (s. 12)
2. **Bc. Marcel Bartoš** (s. 8)
3. **Bc. Kateřina Kührová** (s. 11)

Natálie Paluchová vyvinula a ověřila dvě analytické metody, které jsou schopny identifikovat a kvantifikovat rezidua biodegradabilních polymerů poly(3-hydroxybutyrát) v půdách.

Marcel Bartoš v rámci terénního výzkumu zaznamenal výskyt 480 taxonů cévnatých rostlin a 37 taxonů mechorostů, zdokumentoval nejdůležitější vegetační typy pomocí fytoocenologických snímků v okolí obce Mokrá-Horákov.

Kateřina Kührová analyzovala vliv dvou adaptačních opatření na okolní prostředí v klimatických podmínkách města Brna, konkrétně sledovala teplotu a vlhkost vzduchu.

V kategorii **DIPLOMOVÝCH PRACÍ (18 prací)** získali ocenění:

1. **Ing. arch. Petra Klumparová** (s. 19)
2. **Mgr. Dita Krabičková** (s. 20)
3. **Ing. Tomáš Hamřík** (s. 17)

Petra Klumparová vytvořila manuál určený pro starosty malých vesnic s podtitulem *Jak stavět na vesnici*. Praktický manuál vytváří znalostní základnu a prezentuje klíčové urbanistické ideje.

Dita Krabičková pomocí experimentu zjistila, k jakým strukturním změnám v xylému dochází působením sucha a popsala souvislosti mezi Fv_v a náchylností daných druhů (javor a bříza) k embolii.

Tomáš Hamřík zkoumal vliv disturbance seče, řízeného vypalování a bezzásahovosti na abundanci, druhovou bohatost, výskyt vzácných a ohrožených druhů a druhovou a funkční kompozici pavouků.

Cena Odboru životního prostředí Krajského úřadu JMK:

Ing. Kateřina Suchá (s. 28)

Ocenění Odboru životního prostředí získala Kateřina Suchá za vyhodnocení vybraných indikátorů kvality půdy z experimentální plochy, která je dlouhodobě zpracována minimalizační technologií v blízkosti obce Bohaté Málkovice.

Cena Komise hodnotitelů:

Bc. Kryštof Chytrý (s. 9)

Ocenění Komise hodnotitelů získal Kryštof Chytrý za zmapování struktury expoziční lesostepi v několika lokalitách severní Panonie. Celá práce byla napsána v anglickém jazyce.

Ceny byly vítězům předány na tradiční studentské mezioborové konferenci, která se uskutečnila 26. listopadu 2019 v budově Krajského úřadu Jihomoravského kraje v Brně.

Obsah

BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bc. Marcel Bartoš	Flóra a vegetace území v okolí obce Mokrá-Horákov východně od Brna	8
Bc. Kryštof Chytrý	Struktura expoziční lesostepi ve střední Evropě	9
Bc. Anna Korytářová	Divočina a Rewilding pohledem klíčových aktérů české ochrany přírody	10
Bc. Kateřina Kührová	Adaptace městského prostředí na klimatické změny	11
Bc. Natálie Paluchová	Analýza biodegradabilních plastů v půdách	12

DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mgr. Klára Dvořáková	Regionální princip v učebních úlohách na příkladu obce Blažovice	13
Ing. Denisa Dvořáková	Hnízdní preference jiříčky obecné (<i>Delichon urbica</i>) v urbánní krajině	14
Ing. Šárka Gazdíková	Likvidace starých ekologických zátěží po těžbě ropy a zemního plynu na Hodonínsku	15
Ing. Lucie Gernešová, DiS.	Návrh mokřadního biotopu v katastrálním území Zbýšov	16
Ing. Tomáš Hamřík	Struktura a distribuce společenstev pavouků (<i>Araneae</i>) v závislosti na ochrannářském managementu přírodní památky Pláně	17
Ing. Kristýna Chybová	Hygienicky a technologicky významné skupiny mikroorganismů osídlující výrobky z koziho mléka	18

Ing. arch. Petra Klumparová	Výzva jménem venkov	19
Mgr. Dita Krabičková	Významnost anatomické integrace xylému v podmínkách limitující dostupnosti vody v prostředí	20
Mgr. Andrea Křivánková	Vnímání přírodních prvků na pozadí globální klimatické změny: Lokalita Brno-Komín	21
Bc. Katarína Mazúrová	Chovanie generácie Y na trhu s biopotravinami	22
Mgr. Gabriela Procházková	Poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy	23
Bc. Petra Procházková	Posouzení účinnosti pokročilých oxidačních procesů prostřednictvím testů ekotoxicity	24
Mgr. Lucie Sedláčková	Agrolesnictví jako opatření proti suchu pohledem českých zemědělců	25
Mgr. Marie Slámová	Bojující vs. vyčkávající: hlubinné úložiště v diskurzích obyvatel v okolí jaderných elektráren	26
Ing. Luboš Staněk	Srovnání diverzity vybraných skupin epigeických členovců v hospodářském nížinném lese s různou věkovou strukturou a typem managementu	27
Ing. Kateřina Suchá	Hodnocení kvality/zdraví půdy v blízkosti obce Bohaté Málkovice	28
Mgr. Kateřina Tumová	Uživatelé šedé vody – motivace a zkušenosti	29
Ing. arch. Jana Zavřelová	Paměť pohraniční krajiny	30

Bc. Marcel Bartoš

Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita

2. MÍSTO

**Bakalářská
práce**

FLÓRA A VEGETACE ÚZEMÍ V OKOLÍ OBCE MOKRÁ-HORÁKOV VÝCHODNĚ OD BRNA

V této bakalářské práci se zabývám flórou a vegetací na území obcí Mokrá-Horákov, Velatice, Podolí a údolí Říčky mezi Jelínkovým mlýnem a Podolím na severovýchodním okraji Brna. Cílem bylo charakterizovat přírodní poměry studovaného území. Podle literatury a při terénním výzkumu zaznamenat výskyt cévnatých rostlin a dokumentovat nejdůležitější vegetační typy pomocí fyto-cenologických snímků. Těch jsem v terénu zapsal 57 a následně je analyzoval v programech JUICE a RStudio. Rozlišeno bylo celkem 31 typů vegetace, z tohoto celkového počtu bylo 8 travinných, 8 ruderalních a plevelových, 2 skalní, 1 křovinná a 12 lesních typů. Při průzkumu území jsem zaznamenal 480 taxonů cévnatých rostlin a 37 taxonů mechorostů. Dokladový herbář obsahuje 240 položek cévnatých rostlin a 99 položek mechorostů.

marc.bartos@seznam.cz

BARTOŠ, M. Flóra a vegetace území v okolí obce Mokrá-Horákov východně od Brna. Brno: Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta, 2019. Vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Zdeňka Lososová, Ph.D.

Bc. Kryštof Chytrý

Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita

STRUKTURA EXPOZIČNÍ LESOSTEPI VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Cílem práce bylo charakterizovat strukturu expozičně-lesostepních krajín na měkkých sedimentech (sprašové hlíny) a tvrdých horninách (vápence nebo vulkanity). Za tímto účelem jsem vybral 16 příkladových lokalit s dobře vyvinutými expozičními lesostepi v severní Panonské nížině. Na těch místech jsem popsal vegetaci prostřednictvím vegetačního průzkumu a dále jsem charakterizoval schopnost regenerace dřevin v různých biotopech.

Na studovaných lokalitách jsem podél transektů napříč stepní enklávou zapsal fytoecologické snímky a v metrových intervalech jsem zaznamenal všechny jedince dřevin (včetně jejich semenáčků). Rozrůzněnost lesostepních biotopů jsem zkoumal pomocí analýzy hlavních koordinát (PCoA) a fidelity jednotlivých druhů k lesostepním biotopům. Porovnal jsem hustotu dřevin na jeden metr transektu napříč lesostepními biotopy. Veškeré analýzy jsem provedl zvláště pro soubor lokalit na měkkých sedimentech a na tvrdých horninách.

Vegetační vymezení lesostepních biotopů je nevýrazné a sousedící biotopy mezi sebou mnoho druhů sdílejí. Druhová bohatost v ekotonech byla vyšší na skalních lesostepích, zatímco na hlubokých půdách byla podobná jako v lese a ve stepi. Na hlubokých půdách bylo také více sdílených druhů mezi jednotlivými biotopy. Semenáčky dřevin byly nejhojněji zastoupené v lese, zatímco ve stepi se nalézaly jen vzácně nebo vůbec. Několik druhů však mělo vazbu i na jiný z lesostepních biotopů (včetně stepi).

krystof.chytry@gmail.com

DIVOČINA A REWILDING POHLEDEM KLÍČOVÝCH AKTÉRŮ ČESKÉ OCHRANY PŘÍRODY

Bakalářská práce se zabývá koncepty divočiny a rewildingu. V teoretické části je popsán širší kontext obou konceptů v souvislosti s ochranou přírody. Výzkumná část analyzuje osobní uchopení konceptu divočiny a rewildingu aktéry a aktérkami české ochrany přírody. Pomocí analýzy dat získaných z hloubkových rozhovorů vyšla najevo pestrá škála názorů týkajících se daného tématu. Nejzřetelnější rozpor ohledně vymezení divočiny se mezi odpovídajícími odehrával v bodě možných lidských zásahů. Analýza ukázala, že případnému legislativnímu ukotvení pojmu divočina by tak předcházela náročná a rozporuplná debata. Pojem rewilding zná většina aktérů pouze okrajově a ti, kteří ho znají, jej používat nechtějí, preferují raději pojmy typu přirozená pastva. Mezi odpovídajícími nepanuje shoda ani na zařazení konceptu přirozené pastvy do bezzásahových strategií.

anna.korytar@gmail.com

Bc. Kateřina Kührová

Fakulta stavební, Vysoké učení technické v Brně

ADAPTACE MĚSTSKÉHO PROSTŘEDÍ NA KLIMATICKÉ ZMĚNY

Práce se zabývá adaptačními opatřeními aplikovanými v prostředí měst ve snaze zmírnit zde dopady klimatických změn. Konkrétně se zaměřuje na prvky, u nichž je v co největší míře použita zeleň.

Teoretická část práce poskytuje obecný vhled do problematiky klimatických změn. Jsou nastíněna specifika městských prostředí oproti venkovským a zemědělským oblastem a také to, jak tato specifika ovlivňují působení klimatických změn na městská prostředí konkrétně. Jsou uvedena základní rizika a problémy, se kterými se městská prostředí potýkají, jako je zvyšování znečištění ovzduší a prašnosti, nebo zvyšování teploty vzduchu. Zvláštní pozornost je věnována fenoménu městského tepelného ostrova a možnostem redukování jeho efektů pomocí vhodných opatření.

Praktická část se zabývá analýzou vlivu dvou adaptačních opatření realizovaných na území města Brna – stávající zelené střechy v Otevřené zahradě Nadace Partnerství na Obilním trhu a prototypu městské buňky City Cell Prototype – dočasné stavby umístěné na Malinovského náměstí. Analyzovaná data jsou nasbíraná ve sledovaném období (srpen–říjen / září–říjen 2018) teplotními a vlhkostními čidly na obou místech a na meteorologické stanici ÚVHK FAST VUT.

Proveden byl i sociologický výzkum mapující psychologický vliv instalace adaptačních opatření na obyvatele měst. Ukazuje se, že tato opatření mají pozitivní vliv a neměla by se jako řešení opomíjet.

katka.kuhrova@gmail.com

Bc. Natálie Paluchová

Fakulta chemická, Vysoké učení technické v Brně

ANALÝZA BIODEGRADABILNÍCH PLASTŮ V PŮDÁCH

V současnosti stoupá zájem o využívání biodegradabilních plastů, a to bez ohledu na jejich možná rizika vzniku reziduí (mikroplastů) pronikajících do životního prostředí. Proto bylo třeba vyvinout vhodnou metodu, která by je umožnila stanovit. Pro běžné metody je třeba finančně a časově náročná předúprava vzorků. Proto jsme v této práci využili termogravimetrii, měřící úbytky hmotností v závislosti na zvyšující se teplotě. Tím jsme byli schopni identifikovat a kvantifikovat rezidua v půdách, a přitom eliminovat problémy vznikající u běžně využívaných metod.

Zvoleným představitelem bioplastů byl poly(3-hydroxybutyrát) a k jeho detekci a kvantifikaci termogravimetrickou metodou byly využity dva přístupy. V prvním byl plast analyzován s využitím vzorku bez kontaminace bioplastem. Sledoval se teplotní interval degradace plastu a změny hmotnostních úbytků v něm. Druhý přístup využíval univerzální půdní model, který umožňuje identifikovat a kvantifikovat vzorky i bez nekontaminovaného vzorku.

Po analytickém a statistickém zpracování bylo zjištěno, že metodu využívající nekontaminovaný vzorek, lze využít ke stanovení a kvantifikaci bioplastů, avšak metoda s půdním univerzálním modelem potřebuje ještě jisté úpravy.

Vzhledem k tomu, že v reálném prostředí může docházet k rychlé degradaci bioplastu, byly vzorky změřeny před a po biodegradaci, čímž byla ověřena citlivost termogravimetrické metody. To se provedlo metodou respirace, jejíž výsledky naznačily, že mohlo dojít k akcelerované degradaci způsobené bioplastem, případně ke kontaminaci vzorku. Výsledky jsou v současnosti ověřovány a v případě, že se akcelerovaná biodegradace potvrdí, znamenalo by to, že při kontaminaci bioplastem může docházet ke snižování úrodnosti půdy.

xcpaluchovan@vutbr.cz

Mgr. Klára Dvořáková

Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita

Diplomová
práce

REGIONÁLNÍ PRINCIP V UČEBNÍCH ÚLOHÁCH NA PŘÍKLADU OBCE BLAŽOVICE

Diplomové práce se zaměřuje na výuku regionálního principu na 1. stupni základní školy. V teoretické části je definován a popsán pojem regionální princip ve výuce a jeho souvislost s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a také pojem učební úloha. Následující kapitola obsahuje základní informace týkající se obce Blažovice a charakteristiku regionu místní základní školy. V praktické části je popsána případová studie, metodologie výzkumu a je zde navrženo čtrnáct učebních úloh, které se vztahují k obci Blažovice. Dále tato práce pojednává o přínosech a využití regionálního principu pro žáka na 1. stupni základní školy z pohledu učitelů.

dvorakova.klarka@seznam.cz

DVOŘÁKOVÁ, K. Regionální princip v učebních úlohách na příkladu obce Blažovice. Brno: Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta, 2019. Vedoucí diplomové práce Mgr. Iva Frýzová.

Ing. Denisa Dvořáková

Agronomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně

HNÍZDNÍ PREFERENCE JIŘIČKY OBECNÉ (*DELICHON URBICA*) V URBÁNNÍ KRAJINĚ

Práce hodnotí preference výskytu jiříčky obecné na území České republiky. V literárním přehledu se soustředí na získání informací z dostupných zdrojů, které se týkají hnízdních preferencí podle různých determinantů, od environmentálních podmínek stanovišť, až po vliv lidského faktoru. V praktické části bylo shromážděno 12 094 záznamů týkající se hnízdění jiříčky obecné z let 2009 až 2017 v ČR, které pocházejí z faunistické databáze ČSO. Data byla dána do kontextu s údaji o podmínkách jednotlivých stanovišť a byla analyzována dvěma statistickými metodami: Boosted regression trees (BRT) a Generalised least squares (GLS). Na základě získaných výsledků bylo zjištěno, že jiříčka obecná nejvíce preferuje oblasti s výskytem polních a mokřadních ekosystémů z důvodu výskytu hmyzu a spíše suburbánní krajinu nížin. Největší negativní vliv na jiříčku měly plochy, které se využívají jako průmyslové těžební oblasti.

denisadvorako@seznam.cz

DVOŘÁKOVÁ, D. Hnízdní preference jiříčky obecné (*Delichon urbica*) v urbánní krajině. Brno: Mendelova univerzita v Brně. Agronomická fakulta, 2019. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Josef Suchomel, Ph.D.

Ing. Šárka Gazdíková

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií,
Mendelova univerzita v Brně

**Diplomová
práce**

LIKVIDACE STARÝCH EKOLOGICKÝCH ZÁTĚŽÍ PO TĚŽBĚ ROPY A ZEMNÍHO PLYNU NA HODONÍNSKU

Diplomová práce je zaměřena na problematiku starých ekologických zátěží po těžbě ropy a zemního plynu na Hodonínsku. Vybraná obec Lužice a její katastrální území je podrobena analýze přírodních podmínek, zmapovány jsou aktuálně řešené staré ekologické zátěže a pomocí dotazníkového šetření je zjišťován vztah místních obyvatel k nim. Velká část podkladů pro tuto práci byla získána za spolupráce se státním podnikem PKÚ. Vybraná oblast je charakterizována na základě informací z obecních publikací a také z Programu rozvoje obce Lužice na období 2018–2024. Mnohé potřebné informace poskytl starosta obce Mgr. Tomáš Klásek. Ve spolupráci s výše zmíněným podnikem a RNDr. Ivem Staňkem byl popsán současný stav SEZ na Hodonínsku i konkrétně v obci Lužice a zpracovány aktuální mapové podklady k tomuto tématu. Pro vybranou sondu LU153 byl za pomoci Technického prováděcího projektu a technologického postupu likvidace přiblížen postup jejího utěsnění. Pomocí terénního šetření bylo provedeno zhodnocení aktuálního stavu okolí kolem této zrelikvidované sondy. Na základě výsledků dotazníkového šetření byly pro účely práce zpracovány návrhy ke zvýšení informovanosti o této problematice: články do Lužického zpravodaje, informační leták použitelný i pro další účely obce a dočasný informační panel.

saresgazdikova@gmail.com

GAZDÍKOVÁ, Š. Likvidace starých ekologických zátěží po těžbě ropy a zemního plynu na Hodonínsku. Brno: Mendelova univerzita v Brně. Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, 2019. Vedoucí diplomové práce Ing. Silvie Kozlovská, Ph.D.

Ing. Lucie Gernešová, DiS.

Agronomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně

NÁVRH MOKŘADNÍHO BIOTOPU V KATASTRÁLNÍM ÚZEMÍ ZBÝŠOV

Hlavním cílem je vytvořit návrhovou studii přírodě blízkého mokřadního biotopu, který umožní výskyt mokřadních rostlin a živočichů, tím dojde ke zvýšení biodiverzity na daném území, a zároveň se biotop stane funkční složkou retence vody v krajině.

Práce se zaměřuje na vhodné začlenění biotopu do stávající krajiny a zobrazení jeho konečné podoby s vhodně zvolenou výsadbou vegetace. Součástí práce je rekognoskace terénu, sběr podkladů a dat v zájmovém území, včetně zpracovaného soupisu přírodních a hydrologických podmínek charakteristických pro řešenou oblast. Diplomová práce bude doplněna výkresovou dokumentací sestávající z podrobné situace, příčných a podélných profilů mokřadu.

Na základě rekognoskace terénu, kde došlo k seznámení s aktuálním stavem toku Mlýnského náhonu včetně stávající doprovodné vegetace, byla vhodně zvolená místa pro navrzení nových soustav průtočných a neprůtočných tůní. V intravilánu obce Zbýšov byla navržena úprava pro trvalé zprůtočnění koryta Mlýnského náhonu a pro bezproblémové odvedení dešťových vod zaústěných do náhonu. Během stavby proběhnou zásahy do vegetace pouze v omezené míře, stejně tak proběhne i nová výsadba, která poslouží jako doplnění k současné doprovodné vegetaci, a vznikne návrh managementu v zájmovém území. Zhotovená výkresová dokumentace poskytuje nástin nově navrhovaných tůní včetně přehledu rozpočtu a možných zdrojů financování.

lucie.gernes@centrum.cz

GERNEŠOVÁ, L. Návrh mokřadního biotopu v katastrálním území Zbýšov.

Brno: Mendelova univerzita v Brně. Agronomická fakulta, 2019. Vedoucí diplomové práce
Ing. Věra Hubačíková, Ph.D.

STRUKTURA A DISTRIBUCE SPOLEČENSTEV PAVOUKŮ (*ARANEAE*) V ZÁVISLOSTI NA OCHRANÁŘSKÉM MANAGEMENTU PŘÍRODNÍ PAMÁTKY PLÁNĚ

V rámci diplomové práce byl studován vliv ochranářského managementu na arachnofaunu stepních biotopů PP Pláně. Lokalita leží nedaleko obce Kuřimská Nová Ves v Jihomoravském kraji. Konkrétně byl zkoumán vliv mechanického narušení travního drnu, seče, řízeného vypalování a bezzásahovosti na abundanci, druhovou bohatost, výskyt vzácných a ohrožených druhů a druhovou a funkční kompozici pavouků. Sběr materiálu byl proveden metodou zemních pastí a smýkáním v letech 2017 a 2018. Zásahy byly aplikovány v rámci jednotlivých plošek (4 x 5 m) a opakovány na třech plochách. Celkově bylo odchyceno 154 druhů s 11 634 jedinci s výskytem mnoha vzácných a ohrožených druhů pavouků. Management neměl na druhovou bohatost epigeických pavouků signifikantní vliv. Pavouci žijící na vegetaci měli vysokou abundanci a druhovou bohatost v kontrolních a vypalovaných stanovištích. Intenzivní narušení travního drnu mělo na arachnofaunu spíše negativní efekt. Vypalovaná stanoviště měla vysoké hodnoty ochranářských indikátorů a bylo zde také značné zastoupení xerothermních druhů a loveckých guild. Vypalování vytváří heterogenitu mikrohabitátů s rozvolněnou vegetací s přítomností obnažených plošek substrátu, což podporuje široké spektrum arachnofauny. Výsledky ukazují, že zásahy vykonané na malé ploše dokáží signifikantně podpořit cennou arachnofaunu stepních biotopů, ale musí být vykonávány v takové míře, aby nedošlo k rozsáhlé disturbanci stanovišť.

hamr.tom@seznam.cz

HYGIENICKY A TECHNOLOGICKY VÝZNAMNÉ SKUPINY MIKROORGANISMŮ OSÍDLUJÍCÍ VÝROBKU Z KOZÍHO MLÉKA

Diplomová práce se zabývá mikrobiologií mléčných výrobků vyráběných z kozího mléka. Teoretická část pojednává o kozím mléku, mléčných výrobcích, o technologicky a hygienicky významných mikroorganismech, nacházejících se ve výrobcích z kozího mléka, a také o opatřeních před nežádoucími a nebezpečnými mikroorganismy.

Mikrobiologickým rozbohem byl stanoven celkový počet mikroorganismů a určeny následující skupiny: bakterie mléčného kvašení, kvasinky a plísně, enterokoky a koliformní bakterie. Výsledky analýzy byly vyhodnoceny a porovnány s aktuální legislativou.

Cílem práce bylo provést mikrobiologickou analýzu šesti vzorků sýrů a pěti vzorků tekutých mléčných výrobků, hlavní pozornost zaměřit na technologicky a hygienicky významné mikroorganismy, patogenní mikroorganismy a toxické metabolity a dosažené výsledky statisticky zpracovat včetně vyhodnocení kvality.

Z výsledků můžeme určit, že mezi nejkvalitnější kozí sýry patří: kozí sýr s česnekem a chilli a uzený čerstvý sýr. Sýry měly nejvyšší obsah bakterií mléčného kvašení a nejnižší obsah enterokoků a koliformních bakterií. Mezi nejvíce kvalitní tekuté mléčné výrobky můžeme zahrnout keřirové kozí mléko, které mělo vysoký obsah bakterií mléčného kvašení, zvýšený obsah kvasinek, které mohou být součástí keřirové kultury, ale nízký obsah koliformních bakterií a enterokoků. Mezi další kvalitní produkty patří kozí jogurt, který měl stejně jako předchozí výrobek vysoký obsah bakterií mléčného kvašení a vyšší obsah psychrotrofních mikroorganismů, které slouží jako hygienický ukazatel. Kozí jogurt měl vyšší obsah kvasinek, což není žádoucí.

kikinecka.chybova@seznam.cz

CHYBOVÁ, K. Hygienicky a technologicky významné skupiny mikroorganismů osídlující výrobky z kozího mléka. Brno: Mendelova univerzita v Brně. Agronomická fakulta, 2019. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Libor Kalhotka, Ph.D.

Ing. arch. Petra Klumparová

Fakulta architektury, Vysoké učení technické v Brně

VÝZVA JMÉNEM VENKOV

Diplomová práce se zabývá dnešním venkovem. Hledáním základních principů v oblasti územního plánování vznikl názorný Manuál, který klade důraz především na urbanistické otázky a na některé z nich se snaží pomoci skic, vizualizací a schémat srozumitelně odpovídat. Průvodní myšlenkou je vyzdvihování regionální (tradiční) architektury nad uniformní (moderní) zástavbou, ovšem s přihlédnutím na potřeby života ve 21. století.

Jedním z klíčových témat se stala otázka nové výstavby a tzv. satelitů. Manuál pro tento styl zabírání území nabízí alternativu a motivuje ke vzniku kvalitnějšího prostředí. Základní principy jsou příkladově aplikovány na konkrétní obec.

Přílohu Manuálu tvoří publikace Příklady dobré praxe, která přináší inspiraci pro tvorbu regionální architektury. Jde o výběr kvalitnějších staveb postavených v ČR (popřípadě SK). Formou katalogu je představeno 11 rodinných domů a 25 staveb občanské vybavenosti. Každá realizace je doplněna krátkým komentářem popisujícím, z jakého důvodu je stavba ve výběru a proč si právě ona zasluhuje pozornost.

Přidanou hodnotou práce je konzultování konceptu Manuálu s devíti starosty vesnic v okolí Brna, kteří se dělili o své zkušenosti s výstavbou a plánováním v území a podali zpětnou vazbu k některým kapitolám. Podnětné postřehy starostů jsou v Manuálu zapracovány.

Záměrem je nabídnout tento Manuál všem, kteří se podílejí na vedení menších obcí. Právě ti totiž mají vliv na to, s čím se v naší krajině budeme potkávat.

klumparova.peta@gmail.com

VÝZNAMNOST ANATOMICKÉ INTEGRACE XYLÉMU V PODMÍNKÁCH LIMITUJÍCÍ DOSTUPNOSTI VODY V PROSTŘEDÍ

Aklimace rostlin na působení sucha je doprovázena změnami ve struktuře xylému, které vedou k omezení ztrát vody a zvýšení odolnosti xylému vůči embolii. Stupeň laterálního kontaktu cév (Fvv) xylému ovlivňuje transport a distribuci vody v rostlině. Cílem této práce bylo zjistit, k jakým strukturním změnám v xylému dochází působením sucha, a popsat souvislosti mezi Fvv a náchylností daných druhů k embolii. Strukturní změny v xylému byly zkoumány na stoncích semenáčků dřevin kultivovaných za různé dostupnosti vody i na letokruzích ve větvích dospělých jedinců dřevin rostoucích v přirozeném prostředí. Na těchto větvích probíhalo také měření náchylnosti xylému k embolii a stanovení hydraulických safety margins (HSM). Působením sucha docházelo u semenáčků i dospělých jedinců ke zmenšení průměru cév a zvýšení hustoty cév. Změny Fvv nevykazovaly jednoznačný trend ani u jedné skupiny vzorků, jsou tedy dané především geneticky. Pomocí korelace mezi Fvv a P88 (vodní potenciál xylému odpovídající 88% ztrátě hydraulické vodivosti) bylo prokázáno, že druhy s vyšším Fvv jsou náchylnější k embolii. Korelace mezi Fvv a sklonem PLC křivky (závislost mezi vodním potenciálem a ztrátou hydraulické vodivosti xylému) naznačuje, že Fvv ovlivňuje dynamiku šíření embolie v xylému. Závislost mezi Fvv a HSM napovídá, že druhy náchylnější k embolii využívají méně konzervativní strategie v hospodaření s vodou, což může způsobit rychlejší selhání transportu v xylému během sucha. Výsledky této práce přispívají k lepšímu pochopení vývoje xylému během sucha a pomohou k předvídání dopadů sucha na funkci xylému.

dita.krabickova@gmail.com

Mgr. Andrea Křivánková

Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

VNÍMÁNÍ PŘÍRODNÍCH PRVKŮ NA POZADÍ GLOBÁLNÍ KLIMATICKÉ ZMĚNY: LOKALITA BRNO-KOMÍN

Práce se zabývá souvislostmi mezi vnímáním přírodních prvků a postoji k adaptačním opatřením na klimatickou změnu obyvateli městské části Brno-Komín. V lokalitě se již čtyři roky provádějí nebo plánují revitalizace vedoucí mimo jiné k omezení negativních projevů globální změny klimatu. Práce nejprve interpretuje, jak obyvatelé vnímají prostředí lokality, jak vnímají přírodní prvky lokality, zda a jak v lokalitě vnímají globální klimatickou změnu a jaké postoje zaujímají k adaptačním opatřením provedeným nebo plánovaným v lokalitě. Následně zjišťuje souvislosti mezi těmito kategoriemi. Zaměřuje se na způsob, jakým respondentky argumentují, a která témata dávají do souvislosti.

Pro kvalitativní výzkum byly použity hloubkové rozhovory s šesti matkami malých dětí vybranými stratifikovaným náhodným výběrem a technikou sněhové koule. Doplněny byly metodou go-along a analýzou dokumentů.

Výsledky částečně odpovídají předpokladům. Prostředí a přírodní prvky vnímají respondentky jednotně a emocionálně, ve většině případů však nemají relevantní informace, díky nimž by revitalizace vnímaly jako cílená adaptační opatření na klimatickou změnu. Jen ve dvou případech reflektují respondentky souvislosti mezi výše zmíněnými kategoriemi. Objevuje se potenciál informovat veřejnost lépe, a tím posílit pozitivnější přijetí ekosystémových opatření. Výsledky mohou sloužit jako inspirace pro komunikaci tématu s veřejností. Práce byla tvořena ve spolupráci se starostkou městské části Brno-Komín Miladou Blatnou.

krivankovaandy@gmail.com

CHOVANIE GENERÁCIE Y NA TRHU S BIOPOTRAVINAMI

Hlavným cieľom diplomovej práce je identifikovať motívy a stimuly, ktoré vedú túto generáciu k nákupu biopotravín, a na základe informácií zo sekundárneho a primárneho výskumu navrhnúť vhodné odporúčenia pre podnikateľov, ale aj spotrebiteľov na zmieňovanom trhu. Súčasťou sekundárneho výskumu je analýza súčasnej situácie na trhu biopotravín. Analýza je v úvode zameraná na aktuálny stav biopotravín vo svete, Európe a Európskej únii. Informácie o tržných podieloch, spotrebe a výdajoch za biopotraviny jednotlivých štátov za rok 2017 sú čerpané z ročenky Medzinárodného inštitútu organického poľnohospodárstva (FiBL). Následne je podrobnejšie popísaný trh biopotravín v Českej republike. Primárny výskum je založený na dotazníkovom šetrení a analyzovaný pomocou faktorovej analýzy a identifikoval tri hlavné faktory: faktor starostlivosti o prírodu, faktor image a faktor racionality. Každý z týchto faktorov zlučuje mnoho malých faktorov, ktoré motivujú respondentov k nákupu biopotravín. Doplnkovou štatistickou metódou je analýza rozptylu, pomocou ktorej bol zisťovaný vplyv demografických údajov na útratu za biopotraviny. Záver bol venovaný odporúčeniam pre subjekty na trhu biopotravín. Navrhnuté boli všeobecné riešenia, keďže všetci producenti a predajcovia používajú iné postupy.

kata4412@gmail.com

Mgr. Gabriela Procházková

Právnická fakulta, Masarykova univerzita

POSKYTOVÁNÍ NÁHRAD ŠKOD ZPŮSOBENÝCH VYBRANÝMI ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝMI ŽIVOČICHY

Předmětem práce je vzájemný vliv institutu náhrad škod s dalšími instituty ochrany přírody a krajiny, zhodnocení stanovené prevenční povinnosti a dostatečnost řešení problému. Cílem je nejen rozbor, ale především zdůraznění existence a významu institutu náhrady škody v rámci ochrany vlka jako konkrétního vybraného zvláště chráněného živočicha. Práce je členěna do kapitol podle stanovených výzkumných otázek zaměřených na možnosti řešení škod způsobovaných vlkem. Zkoumá vhodnost a podmínky poskytování náhrad škod způsobovaných vybranými zvláště chráněnými živočichy a případnou existenci nároku na náhradu škody způsobené i jinými než vybranými chráněnými živočichy.

Odpovědi na uvedené výzkumné otázky byly získány metodou textové analýzy právních textů, která se pro daný účel prokázala jako nejvhodnější. Výsledkem provedeného rozboru je zjištění, že by bylo vhodné v právní úpravě projektovat praktické dopady například v podobě konkrétnější specifikace prevenční povinnosti. Kromě samotného poskytování náhrad škod byl zdůrazněn význam jejich prevence a k tomu poskytovaných dotací. Nejvýznamnější praktický dopad celé práce tedy spočívá právě ve zdůvodnění upřednostnění prevence škod a subsidiarity poskytování jejich náhrad, k čemuž by měly být konkrétněji specifikovány podmínky a zajištěna dostatečná výše.

prochaga@seznam.cz

POSOUZENÍ ÚČINNOSTI POKROČILÝCH OXIDAČNÍCH PROCESŮ PROSTŘEDNICTVÍM TESTŮ EKOTOXICITY

V poslední době je snahou vyvíjet technologie, které zajistí účinné odstranění organických polutantů při čištění odpadních vod. Jednou z možností je použití pokročilých oxidačních procesů, jež pracují na principu neselektivní oxidace zprostředkované vysoce reaktivními OH radikály. Pro jejich tvorbu lze použít několik způsobů jako např. ozonace, O_3/H_2O_2 (Peroxon), UV/H_2O_2 nebo Fentovova reakce.

Cílem této diplomové práce bylo posoudit účinnost procesů při čištění odpadní vody z ČOV Modřice pomocí testů ekotoxicity. Vzorky byly odebírány po biologickém stupni čištění v říjnu 2018, po odběru byly zmrazeny. Vzorky odpadní vody ošetřené pomocí pokročilých oxidačních procesů na pilotní jednotce (metody O_3 a O_3/H_2O_2) vykazovaly nízké hodnoty akutní toxicity pro vybrané testovací organismy (*D. magna*, *T. platyurus*, *S. alba*, *L. minor*). Vzhledem k zjištěným nízkým hodnotám akutní toxicity by bylo dále vhodné posoudit chronickou toxicitu vzorků ošetřených pomocí vybraných metod. U vzorku, který byl ošetřen na laboratorní jednotce pokročilých oxidačních procesů metodou UV/H_2O_2 , došlo k nárůstu akutní toxicity pro testovací organismus *D. magna* i *L. minor*. Podobný efekt byl pozorován u testů s testovacím organismem *D. magna* u vzorků modelové vody, které byly ošetřeny stejnou metodou, zatímco testy na rostlině *L. minor* prokázaly snížení toxicity. Zvýšení toxicity mohlo být způsobeno tvorbou toxických meziproduktů, případně vysokou dávkou H_2O_2 .

Petra.Prochazkova1@vut.cz

Mgr. Lucie Sedláčková

Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

AGROLESNICTVÍ JAKO OPATŘENÍ PROTI SUCHU POHLEDEM ČESKÝCH ZEMĚDĚLCŮ

Práce si klade za cíl porozumět pohledu českých zemědělců na agrolesnické systémy jako jedno z možných opatření proti suchu. V teoretické části práce je nejdříve ukotvena problematika globální změny klimatu, sucha a agrolesnictví. Analytická část pak hledá odpovědi na výzkumný cíl prostřednictvím tematické analýzy šesti skupinových interview se zemědělci v Jihomoravském kraji a osmi individuálních polostrukturovaných rozhovorů se zemědělci na Hané. Výsledky výzkumu jsou představeny v podobě analytických kategorií a jsou komparovány s obdobnými výzkumy v zahraničí. Z výzkumu vyplývá, že zemědělci se k zavádění agrolesnických systémů staví spíše negativně. Vlivu stromů na zadržení vody v krajině a tím i vláh v půdě zemědělci příliš nedůvěřují. Ve vnímání různých kategorií agrolesnických systémů se však objevily výrazné rozdíly. Lineární agrolesnické systémy jsou částí zemědělců vítány, zatímco silvoorební agrolesnické systémy shodně odmítají téměř všichni respondenti. Za přijatelné jsou považovány agrolesnické systémy na malých farmách nebo v ekologickém zemědělství, zvláště pak extenzivní sady. Práce přispěla k probádání nepříliš zmapované, přesto však významné problematiky agrolesnických systémů na našem území, které by mohly sloužit jako jedno z možných opatření proti suchu.

439646@mail.muni.cz

BOJUJÍCÍ VS. VYČKÁVAJÍCÍ: HLUBINNÉ ÚLOŽIŠTĚ V DISKURZECH OBYVATEL V OKOLÍ JADERNÝCH ELEKTRÁREN

Diplomová práce se zabývá dvěma lokalitami u jaderných elektráren, které jsou navrženy pro možnost stavby hlubinného úložiště. Zjišťuje, zda v lokalitách došlo ke konstrukci environmentálního problému a zda lokální opozice jedné z oblastí odpovídá konceptu NIMBY. Diskurzivní analýza zachycuje rozdílný přístup na obou lokalitách. V diskurzech hraje důležitou roli přítomnost jaderné elektrárny, od které se obyvatelé Na Skalním cítí být vzdálení, kdežto v lokalitě Janoch ji vnímají jako součást své regionální identity. Úzká provázanost s jadernou elektrárnou spolu s důvěrou v expertní vědění a negativní zkušeností z MAPE Mydlovary vede v lokalitě Janoch k rezignaci na participaci v rozhodování o umístění úložiště. Naproti tomu obyvatelé z lokality Na Skalním jsou přesvědčeni o významu participace dotčených obcí na rozhodovacím procesu a vystupují aktivně proti úložišti.

majdafoto@gmail.com

Ing. Luboš Staněk

Lesnická a dřevařská fakulta, Mendelova univerzita v Brně

SROVNÁNÍ DIVERZITY VYBRANÝCH SKUPIN EPIGEICKÝCH ČLENOVCŮ V HOSPODÁŘSKÉM NÍŽINNÉM LESE S RŮZNOU VĚKOVOU STRUKTUROU A TYPEM MANAGEMENTU

Diplomová práce sleduje druhovou bohatost a abundanci epigeických členovců (pavouci, střešníci, stonožky, mnohonožky, stínky) v souvislosti s různou věkovou strukturou a typem managementu. Výzkum probíhal v dubových porostech čtyř věkových skupin (paseky, mladé, dospívající a staré porosty) v okolí obcí Vranovice a Ivaň na jižní Moravě. Zároveň byl u pasek a starých porostů hodnocen vliv managementu na sledované organismy. Z hlediska porovnání věkových tříd lesa se nejvíce druhů vyskytovalo na pasekách bez mechanické přípravy půdy. Nejméně druhů bylo v mladších věkových třídách lesa. Nejvyšší abundance byla v mladých, nejnižší v dospívajících porostech. Celkový počet druhů téměř u všech skupin konstantně rostl se stářím porostu. Z výsledků vlivu managementu vyplývá nevhodnost frézování porostů pro všechny skupiny organismů. Reakce na management starých porostů byla pozitivní především pro druhovou bohatost u pavouků a stonožek v bezzásahových lesích, u ostatních skupin zde nebyl rozdíl. U pavouků byla naopak nejvyšší početnost v hospodářských lesích, u stonožek v bezzásahových, ostatní skupiny byly bez rozdílu. Z výsledků vyplývá význam diverzifikovaného pěstování lesa v podobě různých věkových skupin v rámci jednoho území, zároveň je nutné omezit velkoplošné frézování pasek a udržovat kontinuitu jak starých hospodářských, tak i bezzásahových porostů.

staneklubos01@seznam.cz

STANĚK, L. Srovnání diverzity vybraných skupin epigeických členovců v hospodářském nížinném lese s různou věkovou strukturou a typem managementu. Brno: Mendelova univerzita v Brně. Lesnická a dřevařská fakulta, 2019. Vedoucí diplomové práce Ing. Ondřej Košulič, Ph.D.

Ing. Kateřina Suchá

Fakulta stavební, Vysoké učení technické v Brně

HODNOCENÍ KVALITY/ZDRAVÍ PŮDY V BLÍZKOSTI OBCE BOHATÉ MÁLKOVICE

Diplomová práce se zabývá hodnocením kvality/zdraví půdy v blízkosti obce Bohaté Málkovic a sledováním změn fyzikálních a chemických vlastností půdy v průběhu let.

V teoretické části jsou popsány vybrané fyzikální, chemické a biologické vlastnosti půdy. Popisovanými fyzikálními vlastnostmi jsou struktura, textura, zdánlivá hustota pevných částic, objemová hmotnost, pórovitost, momentální vlhkost, provzdušenost, nasycená a nenasycená hydraulická vodivost, infiltrace a barva. Z chemických vlastností půdy uvádíme pH, obsah uhličitánů v půdě, vodivost vodního výluhu a obsah humusu v půdě. Z biologických vlastností byla vybrána mikrobiální biomasa, respirace, obsah dusíku v půdě a zaplevelení.

V praktické části diplomové práce je provedeno vyhodnocení vybraných indikátorů kvality půdy z experimentální plochy v blízkosti obce Bohaté Málkovic. Zkoumaná plocha je dlouhodobě zpracována minimalizační technologií. Praktická část diplomové práce vychází z odběrů porušených a neporušených půdních vzorků v průběhu let 2016–2018 a následného vyhodnocení vybraných parametrů v laboratoři.

Na základě zjištěných údajů je možné zhodnotit kvalitu půdy s ohledem na růst a vývoj rostlin a úrodnost.

sucha.k@fce.vutbr.cz

UŽIVATELÉ ŠEDÉ VODY – MOTIVACE A ZKUŠENOSTI

Recyklace šedé odpadní vody má potenciál snížit spotřebu pitné vody používané na účely, kde kvalita pitné vody není potřeba, například splachování toalet a zavlážování. Tato práce je zaměřena na motivace a zkušenosti uživatelů s používáním čistíren šedé vody. Teoretická část práce se věnuje kontextu využívání šedé vody v České republice a Evropě – suchu, postojům veřejnosti a legislativní situaci. Jsou představeny možnosti čištění šedé vody. Kvalitativní výzkum vychází z analýzy polostrukturovaných rozhovorů s uživateli čistíren šedé vody v České republice. Zaměřuje se na jejich motivace, postoje a zkušenosti s využíváním šedé vody. Výzkum doplňují rozhovory s dodavateli čistíren.

Ve výsledcích výzkumu jsou identifikovány zejména environmentální motivace a motivace finanční úsporou. Významnými bariérami jsou finanční náklady na pořízení čistírny a nedostatečné legislativní ukotvení. Dalšími tématy jsou benefity, rizika a nevýhody, funkčnost a údržba, návratnost investice, komunikace s veřejností, celkové hodnocení a environmentální postoje. Uživatelé byli spokojeni s fungováním čistíren a doporučili by je. Objevily se různé přístupy v komunikaci s veřejností – např. využití environmentálních technologií v propagaci hotelu. Na místech, kde používají čistírny šedé vody, obvykle používají také další environmentálně šetrné technologie.

Práce přináší vhled do situace recyklace šedé vody v České republice. Výsledky práce jsou přínosem zejména pro zájemce o technologie pro čištění šedé vody, pro dodavatele této technologie a pro další rozšíření a vývoj.

tumova.katerina@email.cz

PAMĚŤ POHRANIČNÍ KRAJINY

Pohraniční krajina má zcela výjimečnou paměť. Vážou se k ní významné události, které formovaly současnou mentalitu českého národa. Sudety, jak je chápeme dnes, zabírají třetinu celkového území České republiky, zasahují do všech krajů kromě Prahy a mají několik vrstev společných charakteristik, které je odlišují od zbytku našeho státu.

První je specifická daná geografii a historií, formovanou německým obyvatelstvem.

Druhou je vyhnání obyvatelstva ze dne na den, z hodiny na hodinu, následné dosídlení, bourání, opuštěnost a zanedbanost. Poslední je přesah do současnosti. Sudetská krajina vlivem poválečných událostí ztratila kontinuitu, stala se zemí nikoho, krajinou bez hospodáře. Hranice Sudet je i 70 let od dosídlení a 30 let po pádu železné opony stále čitelná v ekonomice, národnostním složení, hustotě osídlení, politickém přesvědčení i vzdělání. Převratné události 20. století učinily z kdysi prosperujících oblastí opuštěnou a zpusťšenou periferii. Z míst pokroku a invence se stala místa zapomnění a úpadku.

Jak tedy nakládat s pamětí pohraniční krajiny? Máme ji chránit, opečovávat a kultivovat? Máme ji dosidlovat jako protipól k přeplněným a drahým městům, nebo nechat pustnout? Věřím, že bychom dnes již měli být schopní se k historii postavit čelem a o relikty minulého století náležitě pečovat. Chápat krajinu a její paměť jako součást národní identity. Proto na základě semestrálního mapování pohraniční krajiny na pomezí historické hranice mezi Čechy a Moravou jsem v místě bývalé obce Romava navrhla místo k hlubšímu porozumění dějin 20. století.

j.z.zavrelova@gmail.com

Studenti pro Jihomoravský kraj 2019

Sborník anotací bakalářských a diplomových prací o přírodě,
krajině a environmentálně příznivém životním stylu

Editorka: Jana Frödová

Redakce a jazyková korektura: Anna Novotná

Grafická úprava: Jana Zbirovská

Obrazová dokumentace na obálce pochází z vítězné diplomové práce Petry Klumparové.

V roce 2019 vydala Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno
Lipová 20, Brno, www.lipka.cz

32 stran

Sborník anotací bakalářských a diplomových prací byl vydán u příležitosti konference k 17. ročníku Soutěže diplomových prací se vztahem k životnímu prostředí a ekologii v Jihomoravském kraji. Soutěže se zúčastnilo celkem 23 studentek a studentů.

